

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีลักษณะและหลักการใช้ (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๖ : (๑)) ดังนี้

ก. การเรียงลำดับคำและวิธีเก็บคำ

๑. ตัวพยัญชนะลำดับไว้ตามตัวอักษร คือ ก ข ฃ ค จนถึง อ ฮ ไม่ได้ลำดับตามเสียง เช่น ถ้าต้องการค้นคำว่า เหมมา ต้องเปิดดูในหมวด ห ส่วน ฤ ฤา ลำดับไว้หลังตัว ร และ ฎ ฏ ลำดับไว้หลังตัว ล

๒. สระไม่ได้ลำดับไว้ตามเสียง แต่ลำดับไว้ตามรูป ดังนี้

ะ ั ำ ิ ี ึ ื ุ ู เ แ โ ใ ใ

ส่วนรูปสระที่ประสมกันหลายรูปจะจัดเรียงตามลำดับรูปสระ ดังนี้

ที่	สระ	ที่	สระ	ที่	สระ
๑	ะ	๑๐	ุ	๑๙	เ- (เสื่อ)
๒	ั (กัน)	๑๑	ู	๒๐	เ- ะ (เก็อะ)
๓	ั-ะ (ฝัวะ)	๑๒	เ-	๒๑	แ-
๔	- ำ	๑๓	เ-ะ (เกะ)	๒๒	แ-ะ
๕	ำ	๑๔	เ-ำ (เขา)	๒๓	โ-
๖	ิ	๑๕	เ-ะ (เจาะ)	๒๔	โ-ะ (โป๊ะ)
๗	ึ	๑๖	เ- ิ (เกิน)	๒๕	ใ-
๘	ึ	๑๗	เ- ึ (เสี่ย)	๒๖	ใ-
๙	ึ	๑๘	เ- ึ-ะ (เตี้ยะ)		

สำหรับ ตัว ย ว อ นับลำดับอยู่ในพยัญชนะเสมอ

๓. การเรียงลำดับคำ จะลำดับตามพยัญชนะก่อนเป็นสำคัญ แล้วจึงลำดับตามรูปสระ ส่วนคำที่มีเสียงแต่ไม่ปรากฏรูปสระจะเรียงอยู่หน้าคำที่มีรูปสระ เช่น

กก อยู่หน้า กะ ขลา อยู่หน้า ขะซ่า

ส่วนคำที่มีพยัญชนะกับสระปรากฏก็เรียงตามหลักการเบื้องต้น ทั้งนี้ตามปกติจะไม่เรียงตามลำดับวรรณยุกต์ เช่น ใต้ก่ง ใต้ฝุ่น ใต้ไม้

แต่จะจัดวรรณยุกต์เข้าตามลำดับเมื่อคำนั้นมีตัวสะกดการันต์เหมือนกัน เช่น ใต้ ใต้ ใต้ ใต้ หรือ กระตุน กระตุน เป็นต้น

สำหรับคำที่มี ื (ไม้ไต่คู้) จะลำดับอยู่ก่อนวรรณยุกต์ เช่น เก็ง เก่ง เก้ง เก่ง เป็นต้น

